

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:	
Egész évre	18 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben bárhol hordva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és a hónap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszaszállít vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Hirdetéseket és hirdetőket a kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes név és cím.

NAGYVÁRAD, április 26.

Pokróc.

Pokróc uramon mulat most az ország; azon a jeles férfin, a ki Balmazújváros közönségének szónokaként felment Budapestre s kezét csokolommal köszöntött be Darányihoz, aztán ékes beszédben előadta az ottani parasztnép kivánságait: adj uram földet, de sokat, és munkát, de keveset. Darányi pedig elővett egy ujságot s abból felolvasott egy bárgyu szellemeskedéssel megírt cikket, a mely többek közt őt is, per Darányi Náci a sárga földig legyalázza. A cikket nem más írta, mint a balmazújvárosiak jeles »szónoka«, Pokrócz uram.

Kacagni valóan csattanós vigjátéki jelenet — pedig igen komolyan kellene gondolkozni fölötte.

Pár év óta valami kamaszosan éretlen, pökhendi hang kezd divatba jutni a magyar nép közt. Eddig sem sapphói strófákban öntötte ki bánatát a magyar, ha amugy igazában megharagudott. De hogy a durvaság általános tünetté válik, az az újabb idők diadala.

A magyarságnak mindig az volt a veszedelme, hogy könnyen fel lehetett ültetni Felülteti ma is minden vigéc. Sehol sem lehet olyan hamar meggazdagodni egy kis élelmesség árán, mint éppen Magyarországon. Csoda-e, ha a pántlikás és pálnikás vigécek után az

érdemes testületből kimaradtak új pályát kerestek s mint sajtóvigécek megint csak a nép hiszékenységére alapították existenciájukat?

Ezek a sajtóvigécek és párttitkár vigécek honosították meg népünk közt az allandó kanásztílust.

A magyar nép józan, tisztességes, becsülettudó. Hanem az már benne van minden egyszerűbb emberben, hogy a nálánál magasabban lévővel szeret egy szinten lenni. Ha ő nem emelkedhetik hozzá, hát lehúzza magához amazit. A szájhösködésből élőknek könnyű volt tehát olcsó népszerűsége szert tenni akként, hogy szóval, írásban és képen legyaláztak mindenkit, aki egy fejjel nagyobb volt náluk. Haj, de bátor beszéd! mondotta rá a paraszt s megpróbálta utánozni. Könnyen ment Lassan egészen beleszokott s ma már a hétköznapi társalgás nyelve a szűk családi körben epp úgy mint a piacon vagy a községházán otromba gorombaságokból telik ki.

Pokróc uram csak egy a sok közül, aki véletlenül a miniszter elé került s így országos nevezetességgé vált. Mikor ő azt a komiszkodó cikket megírta, bizonytalán halvány sejtelve sem volt arról, hogy helytelenül cselekszik, hogy sértést követ el. A megszokott stílusban diskurált a miniszterrel: háta mögött doronggal, szemtől szemben kezét csokolommal.

Aláásták már népünk egész jellemét. Hátamegetti gyáva megszólás és szemben való megatázkodás nem magyar tulaj-

donság. Hitvány idegen portéka mind a keltő, a melyet mielőbb ki kell innen verni.

Évtizedek óta sürgetik már, hogy a borhamisítókat, a lélekkufárokat kéréllhellenül meg kell büntetni, ki kell irtani. A kormánynak, bár bizonyos felekezeti érdekektől remegve, keztyűs kézzel, neki is fogtak ezek büntetésének. A hazugságok szónokai és szerkesztői urai teljesen egyforma károkat okoznak a fentebbiekkel; miért ne lehetne ellenük is erélyesen fellépni?

Működésük egyre károsabb. A durvaság terjesztése nemcsak a népleleknek árt, hanem megakadályozza a kötelesség tudatának erősödését, a munkakedvet, a kitartást is. Nemzeti szerencsétlenség az állatias durvaságnak ez a mesterséges tenyésztése. Hol késik mégis a megakadályozása?

A szabadságot vetni ellene kifogásnak: megyalázása a szabadság fogalmának. A szabadság glória, de nem gonoszlevők feje köré való. A választás szabadság nem káromkodási szabadság s a sajtószabadság nem lehet menedéklel szédők számára.

Poros pokrócnak bot az orvossága.

*

Korda Andor beszámolója. A magyarországi választókerület népszerű képviselője Korda Andor kerületében körutat fog tartani, mely alatt négy helyen fog beszámolót

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A centrevillei eset.

A General Grant épen elhagyta a hajóállomást és méltóságát teljesen bekanyarodott a Mississippi közepére, azután mérsékelt sebességgel lefelé tartott a folyón. Késő őszi alkony volt és a folyók királyára sűrű, áthatlan köd borult. A hajó orrán hatalmas jelzőlámpás égett, de fénye másfél ölnyi távolságról már csak alig, két ölnyi távolságról pedig egyáltalán nem volt látható. A kapitány a parancsnoki hidon állt és káromkodott. Az utasok az átható nedvességű köd elől a kajütbe menekültek s a fedélzeten csak a helyükre kirendelt matrózok álltak és szidták a gyalázatos időt.

Időközönként megszólalt a gőzkürt és panaszos szavára a folyam különböző pontjairól hasonló hangok feleltek, anélkül, hogy az ott kétségkívül haladó hajókat látni lehetett volna.

Ben Blower, a matróz, a hajó orrán állt és figyelmesen kémlelte a sötétszürke semmit. Éles és gyakorlott füle az evezőkerek zaján át ehhez teljesen hasonló, egyenletes zakatolást hallott, mely egyre erősödött. Épen közölni akarta a kapitánnyal gyanuját, midőn egyszerre nagy fekete tömeg bontakozott ki a ködtengerből s egyenesen a hajó orrának tartott. Ben nagyot kiáltott, mire a kapitány azonnal ellen-

gőzt adott; de már késő volt. A szemközti jövő hajó teljes erővel nekiment a General Grantnak, ennek orrát a gyönyörűen kifaragott Neptun-alakkal és a jelző-lámpával letörte. Bent pedig, aki legközelebb állt a fedélzet karterjéhez, az összeütközés ereje ezen át bedobta a vízbe.

Nagy gabalyodás következett. A kapitány jobban káromkodott, mint valaha, a hajó fedélzete vezető lépcsőjén pedig tarka összevisszaságban törtettek fel az utasok, mint a hangyaboly, melyet a föld gyomrában megrémített a vakond. Egy angol utas perbe szállt a kapitánnyal és kártérítést követelt, egy német siránkozó hangon a hazáját emlegette, az asszonyok pedig síkongva szaladgáltak le és fel a fedélzeten s a matrózoknak ugyancsak nagy munkájukba került megakadályozni őket abban, hogy a folyamba ne ugorjanak.

A kapitány erélyesen csendet parancsolt, azután dicséretes hidegvérrel megvizsgálta a kárt, mit az összeütközés okozott, miután helyét előbb a parancsnoki hidon átadta a másodtisztnek. Küünt, hogy a General Grant azon kívül, hogy orra és ennek ékítménye teljesen letört, alig szenvedett veszedelmesebb sérülést és így az elsüllyedés lehetősége ki volt zárva. A másik hajó — a Texas vontatógőzös volt — szintén megmenekült néhány könnyebb zuzódással s miután a kapitányok kölcsönös bocsánatkéréssel kiengesztelték egymást és megállapodtak abban, hogy a bajnak, damn it! egye-

dül az átkozott köd az oka, — mindkét hajó óvatosan folytatta útját.

Időközben Ben, akit társai utánadobott kötél segítségével kimentettek a hideg fürdőből, a gépházban szárogatta ruháját. Rövidszáru tapipa lógott szájában pompás virginiai dohánnyal, melyből jóízűen pöfékelt. Cseppet sem fogta fel tragikusan a dolgot, hanem nevetett a baleseten és büszkén körüljártatta szemét társain és az utasokon, akik ismerve Bennek azt a tulajdonságát, hogy minden nagyobb emóció után nyelve megoldódik s ilyenkor jóízű vagy borzalmas történeteket beszél el kalandos multjából, ezuttal is köréje csoportosultak.

— Nem ütötte meg magát? — kérdezte tőle résztvevően egy utas.

— Miben? A vízben? felelt Ben kérdésrel a kérdésre. — Hisz az lágyabb, mint a legfinomabb ludtollal tömött párna. Mondhatom önnek, idegen, hogy már sokszor elestem, de ilyen puhán még soha.

Néhány pillanatig elgondolkodott, azután így folytatta:

— Ha husz évvel ezelőtt Centrevillenél ilyen lágy talajra estem volna, nem fájna néha a derekam még most is oly átkozottul, valahányszor az időjárás változik.

— Ahán! Most jön az elbeszélés, — szólt közbe egy kötnyeles fiatal matróz.

— Fogd be a szádat, tacsksó! — szólt közbe méltóságát teljesen Ben. — Persze most

tartani választói előtt. Korda május 2-án kezdi meg körútját több képviselő kíséretében, kik között ott lesz Bartha Ferenc a belényesi és Farkasházy Zsigmond élesdi kerületképviseelője is. A beszámoló a következő sorrendben lesz megtartva: május 2-án Pecsészőlősn, május 3-án délelőtt Remetén és délután Belényesujlakon, május 7-én pedig a járás központján Magyarcséken. A magyarcsékei beszámoló imponáns keretek közt fog végbemenni s már most megkezdtek reá az előkészületeket. Korda beszámolója keretében a tanítói fizetésrendezés tárgyában is fog beszélni Apponyi mellett. A beszámólóról annak idején részletes tudósítást adunk.

A gyiresi népgyűlés. Ismételt volt szó lapunkban a gyiresi román népgyűlésről, melynek egyik a szekularizációra vonatkozó határozata nagy feltűnést keltett. Pelle András, gyiresi gör. kath. lelkész annak a kijelentésére kért fel bennünket, hogy e gyűlésen nem ő elnökölt, hanem Zigre Miklós; ami pedig a beszédek és határozatok illeti, ő az egyházi vágyon elkobzásáról ott mit sem hallott.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 26.

Elnök: Rakovszky István.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök: Jeleni, hogy a naplóban tévedés fordul elő, mert a gyorsiroda jegyzése szerint az elnök napirendre tűzte ki a Horvát-Szlavon tartománygyűlés közjogellenes iratainak kijavítását és rendkívüli kiadások tárgyalását. Ez nem történt. Nagyobb figyelemre utasítja a gyorsírókat és a napló-bíráló bizottságot figyelmezteti a kijavításra.

Farkasházy Zsigmond: Az 1904. évi záróműködéséről szóló jelentést terjeszti a Ház elé és felhívja a képviselők figyelmét a nemzetellenes kormány abban foglalt bűneire. (A javaslat kinyomatik és a képviselők közt szétosztatik.)

A Ház megszavazza a nem állami tanítók

fizetésrendezéséről és a népiskolák jogviszonyairól szóló, továbbá a marókos sáska irtásáról szóló törvényjavaslatokat. A javaslatok átküldetnek a főrendiházhoz tárgyalás és hozzájárulás végett.

A beruházási javaslat.

Elnök: Következik a vasúti és postai beruházásokról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Somogyi Aladár: Nézete szerint a vasúti mizériák főoka a vágány- és az állomáshiány, mert ha elegendő az állomás és megvannak a kettősvágányok a forgalom lebonyolítása gyorsabb lesz és a kocsikat is jobban lehet használni. Hiába egészítjük ki a kocsiparkot a legnagyobb mértékben a főntemlítették nélkül, mert a forgalom le lesz ugyan bonyolítva, hanem a kocsik a kisebb forgalmi időben kihasználatlanul fognak heverni. A vonalak alapépítménye lényeges átalakításra szorul, főleg a budapest-fiumei vonalon. Helyteleníti, hogy a tranzicális vasutak építését magánvállalkozókra bízzák s e vonalakat nem irányítják a gócpontok felé. A javaslatot általánosságban elfogadja, de fenntartja magának, hogy a részletes tárgyalás során módosításokat nyújthasson be.

Szunyogh Mihály: Az államvasutak forgalmi zavarának legfőbb oka a pénzhiány volt, de megvan győződve róla, hogy a kormány mindent el fog követni, hogy ez többé elő ne forduljon s ezekre elégséges szénkészletet fog felhalmozni. (Ugy van!) Foglalkozik az államvasutak általános pénzügyi helyzetével, mely az elmúlt korszak alatt nagyon megromolhatott. Bizik benne, hogy a miniszter ezen segíteni fog. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után

Elnök: Az ülést újból megnyitja.

Simonyi-Semadam Sándor: Előre kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja. Örömmel üdvözlöli a javaslatnak szociális intézkedéseit.

Kubik Gyula: A m. kir. posta iránt mindenki a legnagyobb bizalommal van. Ez az első intézményünk, mely Magyarország függetlenségét a külfölddel megérteti. Helyesli a kereskedelemügyi miniszter intézkedéseit. De most elismeréssel nyilatkozik a m. kir. postáról. Nem teheti azt a magy. kir. vasutakról, melynek tehetése a közel múltban is elakadt. Hisz ha nem Kossuth Ferenc volna a miniszterünk az államvasutak talán már becsukták volna boltjaikat. Ezután foglalkozik a személykocsik kérdéseivel. Ot millió koronát fordítottak motorkocsik beszerzésére 1906-ban. Arad-csanádi vasút forgalmáról olvas föl statisztikai kimutatást.

Kubik Gyula a javaslatot általánosságban elfogadja.

Rókk István kénytelen kijelenteni, hogy mind az a baj, amelyet ma az államvasutaknál orvosolni kell, a multak bűne. Ajánlja a motoros járatok fejlesztését. A javaslatot elfogadja.

Szterényi József államtitkár kéri, hogy az idő előrehaladottsága miatt beszédét holnap mondhasa el.

Az ülés vége 2 óra előtt.

Szabad szerelem.

A feminizmus és szocializmus két erős agitátoráról sutlog most a kávéház, a feminista tábor és egy ügyvédi iroda fiókja, melyben némán huzak meg magukat az akták, a válóper első aktái...

A bolondos áprilisi idő unalmas esős napján történt a pletyka tárgya.

Kint fujt a hideg szél, mely úgy hajlította az égből nyuló eső-sálakat, mintha gummiból lettek volna. Bent egy csinos lakásban, mely az egyik feminista agitátor lakása volt, a legkényelmesebb puhaság mosolygott a szép asszonyra.

Csendesen kopogtak, mire kedves női hang mondta a esengő: szabadot.

A másik feminista agitátor jött, megakartta látogatni a kollégát, akit véletlenül (?) már utközben az egyik kávéház hatalmas ablaka mögött látott.

Természetes nagyon sajnálta a kolléga távollétét s bocsánatot kért, hogy megvárhassa az ő kedves barátját, holott jól tudta, miszerint a kolléga a feminista felolvasáson lesz 5 órától 6-ig s magyarázni fogja az ő magasztos eszméit, melyek igazi paradicsomot teremtenek az emberek részére még itt ezen a sárgolyón.

Az idő csunya volt, természetes ők odabaza maradtak, hogy azonban mégis ne veszítsenek az élvezetből, melyet a felolvasás ígért, a látogató agitátor vállalkozott rá, hogy ő megtartja az előadást. A csinos asszonyka, aki fiatal volt és rajongó, nagyon szívesen hallgatta a barátot. Történetesen a szabad szerelemről volt akkor előadás, az agitátor is ennek magyarázatára vállalkozott. A magyarázat minden idealizmust mellőzött s a legrealisabb alapon vette kezdetét.

Talán az unalom, vagy az alkony, vagy a

jön. Csak nem várathatom hiába ezt a sok gentlemant, aki mind a szavamat várja és nem kíváncsi a te bölcseségedre. Majd ha neked lesz elmondani valód, amit magad éltél keresztül, akkor beszélni fogsz. Addig azonban engem illet a szó.

— Helyes! Halljuk Bent! — hangzott fel a hallgatóságból és Ben beszélni kezdett.

— Nem voltam sokkal idősebb, mint ez a kölyök, de okosabb. A Great Pacific Railway Company szolgálatában álltam és fűtöttem az expressz-vonat mozdonyát, mely két-naponként Greentown és Waterfield között közlekedett. Ralf Brown gépész mellé voltam beosztva mint fűtő. Talán hallottak róla annak idején, ő volt az, aki akkorában a centrevillei híres vasúti katasztrófát előidézte s ez alkalommal vagy másfél száz utassal életét veszítette. Brown szép száz ember volt, erős, mint egy bivaly és jámbor, mint egy bárány. Gyönyörű felesége volt, de Mrs Jessyrol furcsa dolgokat mesélt a fáma. Az ura sokat volt uton s így az asszony sokat unatkozott. Nem csoda, ha elfogadta mások udvarlását. A vizsgálók között különösen Tom Black-et emlegették, a főellenőrt, aki majdnem olyan csinos fickó volt, mint maga Brown. Mint az ilyenkor mindig történni szokott, a dologról mindenki tudott, csak Brown nem, akinek fel sem tűnt, hogy Black Centrevilleben, ahol a Brown-házaspár lakott, rendszerint kiszállt, míg

ő tovább vezette a vonatot Waterfieldig, honnan rendszerint négy órával később a személyvonattal utaztatta haza Centrevillebe. Egyszer azonban mégis megtudta a dolgot, hogy feleségének Black udvarol és ebből nagy baj lett. Valami kotnyeles fickó levelet írt neki, melyben tövérről-hegyére el volt beszélve az egész história. Brown nem szólt egy szót sem, de igen buskomornak látszott, mikor velem Greentownban felszállt a mozdonyra. Az expressz zsufolva volt utasokkal, mikor reggel hét órakor elindultunk. Rockig pompásan ment a dolog, de ekkor felszállt a vonatra Black. E perctől kezdve úgy vettem észre, mintha vonatumk egyre fokozódó sebességgel haladna. A gépész több ízben parancsot adott, hogy szítsam a tüzet. Természetesen engedelmessétem. Mikor tekintetem egy izben a manométerre esett, ijedten láttam, hogy a kazán túl van fűtve. Szóltam Brownnak, de nem felelt. Közben őrült sebességgel közlekedtünk Leicester felé. Ez az utolsó állomás Centreville előtt s itt az expressz egy percig áll. Láttam az őrült iramból, hogy nem fogunk megállni s megérintetem Brown vállát. Hátra tekintett, de szemének zavart tekintete halálra rémített. Pillanat alatt felfogtam a veszély nagyságát, melyben velünk együtt az utasokkal zsufolt vonat forgott s elszántan rávettem magamat Brownra. Őrült dulakodás volt közöttünk, miközben a vonat megállás nélkül átrogott az állomáson. Az ott álló alkalmazottak és

utasok csodálkozva és rémülten szemlélték a két ember küzdelmét a robogó vonat gépkocsiján. A vágány szorosságára szabad volt s így egyelőre nem történt baj. Időközben már-már legyurtam Brown, de ekkor az előrántotta bowykését és mellbe szurt, úgy, hogy kénytelen voltam elereszteni ellenfeletem. Még láttam a centrevillei állomás tilosra állított szemaforját, s láttam az előttünk álló vonat vörös lámpáit, azután egy irtóztató csattanás, láng, tűz, forró gőz... és én kirepültem a mozdonykocsiból egy kőrákásra. Vonatumk teljes erővel nekiment a centrevillei állomáson álló személyvonatnak s az összeütközés közel másfél száz embert megölt, közöttük Brownt és Blacket.

Én aránylag jól jártam, mert a késszurás gyorsan begyógyult, és közben pedig semmi tagomat sem törtem el, noha azóta is gyakran érzek fájdalmakat. A szép Jessy a nép Centrevilleben meg akarta lynchelni és csak gyors szökéssel menekülhettem meg a haláltól.

— Ebből láthatja idegen, — fejezte be Ben elbeszélését, — hogy csontjaim edzve vannak és könnyen kibírna egy kis vízbeesést.

A körülállók lassanként szétoszlottak és Ben felment a fedélzetre, hol nevét ép e pillanatban kiáltotta a kapitány.

William Hunter.

levegő, de valami megindította a férjét haza felé. Utközben maga előtt látta az előbb elmondott szabadszeretlem teljes megvalósulását egy szép rózsaszínű jövőben. Látta maga előtt a házasság összeomlását, fölöslegessé válását s az ő eszméinek diadalát.

De nézzük mi történik a kolloga és az asszonyka között.

Az asszonyka a legerősebb vita közepette csókot ígért az agitátornak, ha őt meggyőzi. Nem is maradt adós az ígérettel. Hosszu édes csók volt amit adott, olyan hosszú, hogy eltartott egészen az ajtó nyílásáig. A nyíláson magától értetődik a férj jelent meg eszméinek diadalra jutásától elmámorosítva.

A férj mint egy oroszlán rontott rájuk s szét dobta őket, hogy csak úgy hült bennök a vér. Az agitátor kolloga mindjárt feltalálta magát és hivatkozva a dicső elvekre, még ő érezte magát sértettnek, sőt oly vakmerő volt, hogy bocsánatkérését is akart volna. Ezt azonban csak magában akarta, mert a férj iszonyu dühvel kiáltotta.

— Mi közöm nekem azokhoz, amit mondtam, azok csak akkor állhatnak fenn, ha a más feleségéről van szó, de ez az enyém, itt nincs elv itt, itt, . . .

Hogy mi történt ott. Egy orvosi látlet az agitátor kollegáról és a válóper aktái elmondják részletesen.

Hja! A szabad szerelem szeszélyes nagyon
Plutó.

UJDONSÁGOK.

A zsidó vallás — nem «torz»-vallás.

A múlt év június havában a magyarországi zsidó lapok rettenetesen kikeltek az ellen, hogy az ő vallásuk «torz» vallás volna. Olyasmi ellen keltek ki, amivel nem gyanúsította őket senki. Azaz mégis. Maguk vádolták önmagukat ezzel. Neki estek dr *Barkóczy* Sándor miniszteri tanácsosnak s alaposan megmosták a fejét azért, mert az 1906. évi július hó 3-án tartott középiskolai tanári gyűlésen szóról-szóra a következőket mondotta:

»Midőn pedig vallás-erkölcsi alapot értek, nem értek ezalatt valamely elvont bölcséleti vallást és erkölcsant, sem pedig valamely tételes torzvallást, hanem értem egyedül az igazi és helyes értelemben vett kereszténységet.«

Nosza lett erre harsonázás. Ott tul a rács. Mit? Ők torz vallás hívei lennének? Ez ellen apellálnak. De nem csak ők, hanem a protestánsok is kikeltek. Terringtett! Mit beszél ez a *Barkóczy*? Kikérjük magunknak.

A protestánsok nevében dr *Pályi* Ede lapszerkesztő feljelentést tett dr *Barkóczy* ellen. Persze hogy ezt az ügyesség elutasította, még pedig oly megokolással, amelylyel a zsidók egyenesen magukra olvasták: miután a protestáns vallás nem torz vallás, hát valamelyik vallásnak csak kell torz vallásnak lenni! Ez pedig nem lehet más, mint a mi vallásunk. Mit, hogy a mi vallásunk torz vallás? Gyerünk az ügyességhez.

Es a zsidók nevében *Szabolcsi* Miksa az »Egyenlőség« szerkesztője feljelentést tett dr *Barkóczy* ellen, mondván, hogy ő *Barkóczy* nak a nyilatkozatában a zsidó vallás ellen izgatást lát.

Ezt aztán az ügyesség ismét elutasította igen érdekes indoklással:

Az ítélet egyik része így szól:

»Báró *Barkóczy* Sándor állítólagos nyilatkozatában a zsidó vallást nem említi, de nem is említhette, mert a zsidó vallás, mint kinyilatkoztatáson alapuló és törvényesen bevett vallás, torz vallásnak nem tekinthető.

Szabolcsi Miksa, csak hogy dr *Barkóczy* valamiképen befeketíthesse, vádjának támogatásául oda mellékelte egy halom ujságot, amelyek mindegyike *Barkóczy* nyilatkozatának ilyen értelmezését tartalmazza. Ezekre a termékekre az ügyesség azt felelte, hogy ezek kiélezett, a vallás magasztos fogalmával össze nem férő feltevések, amelyek nem a kir. ügyesség hatáskörébe tartoznak.

No lám-lám. Zsidó társaink az ördögöt látták a falon, amikor az ott sem volt. De ez elég volt arra, hogy hasábokat ontsanak *Barkóczy* nak s vele kapcsolatosan a katolicizmusnak befeketítésére.

Most aztán azon gondolkoznak a zsidók, mi lehet az a torz vallás, amit *Barkóczy* emlegetett? — Hát tetszik tudni, az — nem vallás, de valami olyasmi, aminek a zsidók között sok hive van.

* **Kinevezés.** Dr *Szmrecsányi* Pál püspök *Békéfy* Miklós vaskóhi erdőgyakornokot erdőszelvéltté nevezte ki.

* **Papp Miklós jubileuma.** A megyében és a városban általános tiszteletnek örvendő *Papp* Miklós pénzügyigazgató, királyi tanácsos most üli állami szolgálatának 25 ik évfordulóját. A pénzügyigazgatóság és a melléje rendelt számvevőség ebből az alkalomból május 8-án a Félix-fürdőben társasbédet rendeznek. A társasbéd részvét-dija személyenkint 4 korona 80 fillér. Kezdeté délután 3 órakor lesz.

* **A villamos és az aszfalt.** A nagyvárad villamos vasut részvénytársaság tegnap kérelemmel járult a tanács elé a villamos vágányok mentén lévő aszfalt ügyében. A részvénytársaság ugyanis május elsején megkezdte a vágányok mentén lévő aszfaltburkolat kijavítását s ebből az alkalomból igen célszerűnek tartaná, ha a Magyar aszfalt részvénytársaság is ugyanakkor kezdené meg a burkolat javítását. A villamos vasut kéri a tanácsot, miszerint intézkedjék, hogy az aszfalt társaság egyidőben kezdje meg a javítási munkálatokat ő velük.

* **Jegyzőválasztás Biharnagybajomban.** Biharnagybajom községben az elhalálozás folytán megüresedett II od adóügyi jegyzői állást tegnapelőtt töltötte be a község képviselő testülete, dr *Bakáts* Béla főszolgabíró elnökle alatt tartott ülésében. Az állás elnyeréséért 17-en adták be pályázataikat. Az elnök főszolgabíró — két pályázó kivételével, kiknek nem voltak rendben okmányai — mindenkit jelölt. A meg-ejtett szavazásnál senki nem nyervén meg a szükséges többséget, az elnök új szavazást rendelt el a két legtöbb szavazatot nyert pályázó, *Kóródi* Béla váncsodi segédjegyző és *Szabó* Sándor tüzesgyarmati helyettes jegyző között. A leadott 39 szavazat közül *Szabó* Sándor 16, *Kóródi* Béla 23 szavazatot nyert, így *Kóródi* Béla választatott meg 7 szótöbbséggel II-od jegyzővé. A választás példás rendben folyt le.

* **Téves cím.** Dr *Kováts* S. János felső keresk. iskolai igazgatóról úgy emlékezett meg egyik lap, mint az alakuló Közgazdasági Bank igazgatósági tagjáról. Felkérteünk annak kijelentésére, hogy nevezett bank igazgatóságában dr *Kováts* S. János nem szerepel.

* A villamos új kiágazó vágányai.

A villamos teherforgalom a közel jövőben ki fog bővülni, amennyiben az eddigi vágányokból mellékvágányokat fognak kivezetni három nagyobb telepre. A három vágány a váradi-velencei pályaudvar 8 ik vágányáról kiinduló és a Kolozsvári-utcát átszelő légszeszgyári utvonalból ágazna el terv szerint egy ut az Incze-féle téglagyárba, a második az Auróra telepre és a harmadik a Rendes Vilmos téglagyárba. Az elágazások mint a felsorolt helyek is mutatják a nagyobb ipartelepek forgalmát lesznek hivatva gyorsan lebonyolítani és növelni. A részvénytársaság a kiágazások építését bejelentette a kereskedelmi miniszternek, tegnap pedig a városi tanácsnak.

* **A honvédek segélyezése** Nagyvárad városa Budavárának bevétele emlékére 2000 koronás alapítványt tett, melynek évi kamatait két arra rászorult 1848—49 es honvéd kapja meg minden évben. A honvédegylet legutóbb tartott közgyűlésén foglalkozott az alapítvány kamatainak odaitélésével. A közgyűlés *Rezák* György és *Krisztó* Miklós 48-as honvédeknek ítélte oda az alapítvány ez év kamatait. A közgyűlés e határozata tegnap érkezett meg a városhoz.

* **Az idegen hangzású községek nevei.** *Andrássy* belügyminiszter körrendeletét intézett minden vármegye törvényhatóságához, melynek vezetése alatt idegen hangzású községek vannak, hogy hassanak oda, miszerint a községek képviselőtestületén az idegen községeket magyar hangzású nevekkal cseréljék fel. A miniszteri rendelet az alispán minden járás főszolgabírájának megküldötte fogantatás végett. Mint vidéki tudósítónk jeleltik a magyarosítás munkálatai már megkezdődtek, de kedvező kilátást nem nyújtanak. A képviselőtestületek ugyan még ezideig sehol sem hoztak határozatot e tárgyban, mindazonáltal az előkészítési munkálatokból kitűnőleg a községek nem hajlandók megváltoztatni neveiket. Sőt mint több tudósítónk jelenti, sok helyen maguk a jegyzők is ellene vannak a magyarosításnak. Más tudósítások szerint meg úgy értesülünk, hogy a magyarosításnak nem igen lesz köszönet, mert a jelenlegi neveket annyira elváltoztatják, hogy az új név minden, csak nem magyar helyiségnév.

* **Kinevezések.** *Glac* Antal főispán *Moldován* János kebesdi lakost az ottani anyakönyvi kerületbe helyettes anyakönyvvezetővé nevezte ki. — Belényesben a *Juhász* Lajos lemondása folytán megüresedett járási napidijasi állásra pedig *Kelemen* Sándort nevezte ki a főispán.

* **Hirlapírók párbaja.** Arra a hirlapi cikkre, melyben *Liptai* Károly hirlapíró a »Nagyvárad«-ban tiltakozott az ellen a vád ellen, mintha ő Somogyi szintársulatának kolozsvári szereplése alkalmával ártani akarna, másnap a »Szabadság« hasábjain *Hoványi* Kornél hirlapíró aláírásával »Liptai ur, ön hazudik« címmel egy támadó hirlapi közlemény jelent meg. A cikkért *Liptai* segédei, dr *Halász* Lajos és *Marton* Manó utján lovagias elégtételt kért *Hoványi* tól, aki *Rigó* Zoltánt és ifj. *Márkus* Jánost nevezte meg segédeül. A párbaj tegnap folyt le a honvédhuszár-laktanya lovagló termében pisztollyal. A felek egyszer váltottak golyót. Sebesülés nem történt. A felek ne békültek ki.

* **A kivándorló gyermekek.** A kivándorlási ügyműkök üzérkedései folytán számtalanszor megtörténik, hogy 15 éven aluli gyermekek is kivándorolnak a külföldre, minden kísértő nélkül. A külföldön az ilyen ki-

vándorlóknak megérkezésükkor mindjárt nem tudnak munkát adni s megtörténik, hogy a legnagyobb nyomorban töltik életüket, amikor is a hatóságok kénytelenek visszatoloncoltatni a nyomorgókat. Az ilyen esetek elkerülése végett most körrendeletet intézett a belügyminiszter minden vármegye törvényhatóságához, hogy utasítsák az utlevelek kiállításával foglalkozó közveket, miszerint a 15 éven aluli gyermekeknek csakis az esetben adjanak utlevelet, ha kellőleg igazolják, miszerint gondoskodva van felőlük megtelevén.

* Egy híres sebész eltűnése Bécsből, jelentik: Mozetig Albert híres sebész és tanár tegnap óta eltűnt. Tegnap rendes sétáját tette az utóbbi napokban sokat panaszkodott fejfájásról és reggeli sétája közben úgy szokott magán segíteni, hogy a Duna partján leült és vízzel meglocsolta halántékát. Azt hiszik, hogy a tanár tegnap egy ilyen alkalommal a Dunába esett. Egy arra járó ember látott tegnap éjjel a Duna partján ülni egy öreg embert, akire a tanár leírása teljesen ráillik. Későn este a Duna partján egy botot és egy kalapot találtak, úgy hogy most már egész kétségtelen, hogy Mometig beleesett a Dunába.

* Öngyilkosság a temető árkában. Folyó évi április hó 26 án délután 3 órakor a csillagvárosi régi temető árkában átlőtt mellel egy férfi hulla találtatott. A helyszínén a hatóság részéről megjelent Zilahy rendőrbiztos, Dr Nemes Áron ker. t. orvos és Kelemen András rendőrelőőr megállapították a hullánál talált okmányokból, hogy az illető Schvert-hoffer János 25 éves róm. kath. vallású, szép-talui (Temesmegye) születésű, nőtlen bádigos segéd, alkalmazva a László gőzhengermalomba. Lakik Csillagváros Csáki utca 1. sz. a., aki öngyilkossági szándékából 12 mm. kaliberű forgópisztolyal szíven lőtte magát és nyomban meghalt. Az öngyilkosság oka minden kétséget kizárólag a hullánál talált levelek után ítélve szerelmi csalódás volt.

* Az alkirály, mint szatócs. Jüger Szolimán, alkirály Papmezőkimpályi birtokán a nép javát, boldogulását akarja elősegíteni. Egy boldogító eszköznek találta az egyszerű szatócsüzletet, melyet annak rendje és módja szerint rendezett be ostornyéllal, porcellán koscsikenőcs, szallag, tinta, cukor stb stb-vel. Az üzletben mindent gyári áron lehet kapni s ami fő benne, hogy a vásárlókat egy eleven alkirály szolgálja ki s csak ritkán történik meg, hogy esinos szomali leány adja a fűszert. Különben a szatócs üzlet is elég jó szórakoztató különösen Papmezőkimpányban.

* Életunt szabóinas. Tegnap reggel fél 6 órakor Cs. Szabó János szabóinas alkalmazva Dudás Kálmán szabómesternél, lakik Bethlen-u. 17. sz. a. öngyilkossági szándékoúl zsiros szóda oldatott ivott. A fiatal öngyilkos kikérdezése alkalmával tette okául gyógyíthatatlan betegségéből folyó életuntságot mondott.

TANÜGY.

A tornavizsgák ellen. Az újvárosi községi elemi fiúiskola tegnap tartott tanácskozásán érdekes beadványt intézett a községi iskolaszékhöz. A tantestület egyhangulag ki kell a városunkban tartani szokott elemi iskolai tornavizsgák ellen. Fölhozza, hogy minden tornavizsgán történik valami kellemetlenség a zsufoltságban. A tornaoktatásnak az elemi iskolákban egyedüli célja a test fejlesztése nem a nagyobb fejlettséget kívánó precíz gyakor-

latok, hanem a játékok által. Különben is a tornavizsgákon, melyeket a Rhédey kertben szoktak tartani, nagyjából csöcselék népség vesz részt, a kiket Váraljáról, Velencéről, Szélesutcáról, Örutcáról, Külvárosról fölvonuló csapatok az utcán főlzsednek. A szabad verseny már tulzásokba ment át, mert a tani ók a 8—12 éves gyerekekre a főgimnáziumok és országos versenyek gyakorlatait oktruálják rá, csakhogy a versenyben feltűnjenek. Ezeknek a begyakoroltatása annyira igénybe veszi minden idejüket hogy a tulajdonképeni célt, a szabad játszást mellőzni kénytelenek. Ezen és még itt fel nem sorolt okok alapján a tantestület kéri az iskolaszéket, törölje el ezt a káros copfot. A mennyiben pedig ezt a jelen tanévben nem volna hajlandó akceptálni, intézkedjék oly formán, hogy minden csoport a maga iskolájának udvarán tartsa meg a tornavizsgát, mert ezen résztvesznek a szülők is, a kik a Rhédey kertbe különben sem mennének el, s itt el lehet zárni a csöcseléknépséget, a kik csak a rendet, fegyelmet bolygatják meg. Hasonló beadványt intéznek mi.t értesülünk a többi iskolák is, s hisszük, hogy e mozgalom sikerrel fog járni.

TÁVIRATOK.

Wekerle a királynál.

— Az ülészak berekeszése. —

Budapest, április 26. Néhány törvényjavaslat letárgyalása után első ülészakot berekesztik. Az ülészakot berekesztő királyi kézirat kieszközlése okából Wekerle miniszterelnök a törvényjavaslatok parlamenti elintézése után Bécsbe utazik kihallgatásra a király elé. Wekerle e kihallgatáson jelentést fog tenni az uralkodónak az általános politikai helyzetről és előterjeszti a második ülészak munkaprogramját.

A kuriai bíraskodás.

— Elégedetlenség a néppártban. —

Budapest, április 26. A kuriai bíraskodás meghosszabításáról szóló törvényjavaslat elkészült már és Günther Antal igazságügyminiszter legközelebb a Ház elé terjeszti. A néppárt néhány tagja elégedetlen a javaslattal szemben, mert ebbe a javaslatba is fel van véve megsemmisítési okul a diplomokban és egyházi szószékeken való izgatás. A néppárt egyes tagjai e szakasz törlését kívánják. Zichy Aladár gróf állítólag azért maradt még ma is Budapesten, hogy az elégedellenkedőket megnyugtassa.

Aehrenthal Berlinben.

Bécs, április 26. Aehrenthal báró magyar-osztrák külügyminiszter Gagern Miksa osztályfőnök kíséretében kedden este érkezik Berlinbe, ahol érkezésekor az állomáson Szögyény Marich László nagykövetség fogadja. A külügyminisztert másnap szerdán külön kihallgatáson fogadja Vilmos császár, mely után valószínűleg ebéd lesz a császári palotában. Aehrenthal három napig marad Berlin-

ben. Tiszteletére Szögyény és Bülow bírodalmi kancellár estélyt fognak adni.

A házelnök birtokán.

Budapest, április 26. Justh Gyula házelnök tegnap este néhány napra birtokára utazott. Justh csak hétfőn este érkezik vissza a fővárosba.

Cseh malomtulajdonosok állásfoglalása.

Prága, április 26. A csehországi malomtulajdonosok jól látogatott értekezletet tartottak, melyen állástfoglaltak a magyarországi malmok versenye ellen s elhatározták, hogy főlzólítják a kormányt, hogy tegye meg a szükséges tarifapolitikai intézkedéseket a csehországi malomtulajdonosok akciójának támogatása végett.

Váltójog tanítása a katonai iskolákban.

Berlin, április 26. Einem hadügyminiszter elrendelte, hogy a katonai tisztképző iskolákban a váltójogot is tanítani kell. A hadügyminiszter azt reméli, hogy a tisztek nem kerülnek oly könnyen az uszorások kezébe, ha a váltó természetével és a váltó aláírás következményeivel megismerkednek.

Nem lesz négyes szövetség.

London, április 26. A félhivatalos Westminster Gazette mai esti lapja megcáfolja mindazon híreszteléseket, melyek arról szóltak, hogy az angol és spanyol királyok kartagénai találkozása az angol és spanyol szövetség elözménye volna. A félhivatalos újság azt is megcáfolja, mintha Anglia a spanyol hadiflotta újjászervezését támogatja. Az sem igaz, mintha angol, spanyol, olasz és francia szövetség jönne létre, mint földközi tengeri négyes szövetség.

Az oroszországi események.

Berlin, április 26. A Wolff-ügynökség jelenté Pabianiceből (Patrínkau kormányzóság): Terroristák ma két rendőrt lőttek agyon. A hatóságok a várost 10.000 rubel pénzbüntetésre ítélték.

Berlin, április 26. Pétervárról jelentik: Immár a kormány köreibben is beszélnek arról, hogy Oroszországban a szabadelvű irányt fogják behozni. Kevésbé fontos miniszteri tárczákkal egyes parlamenti tagokat fognak megkínálni. Két reakcionárius miniszter már is kijelentette ilyen változás esetén visszalép.

Pétervár, április 26. A rendőrség kinyomozta annak a bombamerényletnek értelmi szerzőit, melyet annakidején Nikolajevics Miklós nagyherceg vonata ellen terveztek. Az értelmi szerzők egyikét, bizonyos Mazok nevűt már elfogta a rendőrség.

A jamestoni kiállítás.

Hampton-Roads (Virginia), április 26. Négy angol és két osztrák-magyar cirkáló ideérkezett, hogy a jamestoni kiállítás holnapi megnyitására jelen legyen. A megérkező és a kikötőben horgonyzó német és más hadihajók üdvölvéseket váltottak.

Szállítás Szerbiába.

Belgrád, április 26. A tegnapi minisztertanács a puska és a töltés szállítás dolgával foglalkozott. Döntés még nem történt, a szállítandó töltést 40 millióról 60 millióra fogják

telemelni s ezt a mennyiséget felosztják majd a magyar-osztrák és német gyárak közt. A puszkaszállítás dolgában új versenytárgyalást fognak kitűzni.

IRODALOM.

Kis Pajtás. Szerkeszti: Szepessy László. A gyermekszobát hetenként felvillanyozó, valóságos remekelő pompás lapocskák 17. száma is szokott kiváló tartalommal jelent meg: Auer István: Az első lépés. (Költemény Horn Antal bájos címképevel.) — Kozma János: Sugár Peti. (Mese. Vége Byssz Ervin csinos rajzaival.) — Ujlaki Géza: Apának. (Szaválni való vers.) — Fáy József: Pöttyöm Palkó. (Mese Fáy Dezső szép illusztrációival.) — Laci bácsi: Oroszlánfogás. (Humoros vers Harsányi Gyula egész oldal betöltő szellemes karrikatúráival.) — Vince József: Kemény Simon. (Történeti elbeszélés Gerlóczy Géza jeles rajzaival.) — Szepessy bácsi: Fészektojás. (Vers nagy, egész oldalas képpel.) — Ifj. Üveges Kálmán: »Lovagol a kis Peti.« című verse után érdekes Gyermekhírek, Gyermekirodalom, szórakoztató Tarka Barka, Mulattató, Játék, északpőz Fejtörők — e rovatban e héten jöttek a megfejtők nevei is — tanítva foglalkoztató Szerkesztő bácsi postája zárja a legszebb gyermeklapot. A legmelegebben ajánljuk olvasóinknak a legszebb, legjobb, legolcsóbb gyermeklapot. Előfizetése: egész évre 6 kor., félévre 3 kor., mely T. Pelikán Krizsó társszerk. és kiadó címére küldendő: Budapest, VII. Thököly-ut. 16

EGYESÜLETEK.

A magántisztviselők sportcsoporthja. Ma este 9 órakor választmányi ülést tart; melyre a választmány tagjai ezután meghívottnak.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Szombat: Az eszményi férj.
Vasárnap: d. u. Vasgyáros, este Vig özvegy: (Jubiláris előadás.)

Déryné — harmadszor. Hercegh Ferenc poetikus új vígjátéka van a színház ma esti műsorán. Az igazgatóság a bérlők iránti tekintetből tüzte ki mára a kedves újdonság megismétlését, minthogy a C. bérlők még nem kapták a darabot. A szereposztás az eredeti.

A Vig özvegy jubileuma. Holnap este jubilál a nagyváradi színpadon is a legnépszerűbb operett Lehar Ferenc »Vig özvegy«-e, amely ritka rekordot ért el Nagyváradon is. A bécsiek most ünnepelték a 400 ik előadást Budapesten a 100-ikat, nálunk pedig néhány hónap alatt a 25 ik előadáshoz ért a darab. A jubiléris előadáson Sárosi Andor, a társulat új baritonistája veszi át Daniló szerepét. Sárosi már teljesen diszpozícióban van, makacs remekedtsége elmúlt és már tegnap sikerrel próbálta Danilót, amit egyébként Pozsonyban tetszés mellett kreált. Sárosi ügyes táncos is, alakítása elé érdeklődéssel nézhetünk. Az előadás minden látogatója Károlyi Leona egy fényképét kapja az első jubileuma emlékéül.

Vasgyáros — délután. Ohnet György romantikus szép drámáját, a »Vasgyarost« eleveníti fel a színház a délutáni publikum részére holnap délután. A darab új betanulás

mellett, részben új szereplőkkel kerül előadásra, fél helyárok mellett. Jegyek már ma válthatók a nappali pénztárnál.

Igazságszolgáltatás.

Nógrádit felmentették.

Nógrádi Gyula, a »Nagyváradi Ujság« volt szerkesztője a múlt év december hó 2-ik napján azt a vádat emelte Halász Lajos dr. országgyűlési képviselő ellen, hogy az a »N. U.« »Deres« rovatának kéziratát ellopta.

Halász hatóság előtti rágalalmazásért és nyomtatvány utján elkövetett rágalalmazás és becsületsértés vétségéért feljelentést tett **Nógrádi Gyula** ellen s a bíróság tegnap tárgyalta az ügyet. **Nógrádi Gyula** kihallgatása során előadta, hogy **Halász** elvette lapjának kéziratát s azt kályhába dobva meg is semmisítette.

Halász Lajos elismerte kihallgatásakor, hogy csakugyan ő égette el a kéziratokat, de ezzel nem követte el a lopás vétségét. A bíróság ezután felolvasta a tanuknak a rendőrség előtt tett vallomásait.

A bizonyítási eljárás végétével **Nógrádi Gyula** személyesen előterjesztett védekezése után a bíróság meghozta az ítéletet. **Nógrádit nem büntözték** mondván ki, s felmentve őt a terhére rótt rágalalmazás vétségének vádja és következménye alól.

Nógrádi ezután kérte, hogy az ítéletet az ügy iratait tegyék át a képviselőház elnökségéhez, amit a bíróság **Halász** tiltakozása ellenére el is rendelt.

Halász fellolyanodást jelentett be az ítélet ellen.

S P O R T.

Vívó akadémia. Tegnap számunkban megemlékeztünk a tornakör tervéről, mely szerint vasárnap a Keskedelmi Csarnokban vívóakadémiát rendeznek. Mint értesülünk a terv a közönségnél igen nagy pártolásra talált, amennyiben a belépti jegyek nagy része már elfogyott. A vívóakadémia programját legközelebb közöljük.

REGÉNYCSARNOK.

Művészelet.

Irta: Kraszevszkij A. N.

— Oroszból. —

27.

Eleinte **Natália** még kérdésekkel szavába szokott vágni, de most már rég elnémult. Minden újabb, csunya és szomorú részletnél, férje kihívólag nézett szeme közé, különösen ha a saját nyomorultságáról volt szó. Olyan volt ez mintha szánt-szándékosan fájósan akarna hatni rá. De midőn anyja halálára került a sor, a szegény anyáról volt szó, kinek alakját rítkó leírásban oly bizonytalan, gyöngéden elmosódó színekkel, minden bántót eltörölve rajzolta, mintha emlékében csupán könyein keresztül látná: — akkor lehunyta szemét.

Egyszerre elfojtott feljajdulást hallott maga mellett, aztán olyan neszt, mint mikor egy viruló fa tulgazdag virágdisszét a földre hullatja.

Összerezent és feltekintett — **Natália,** a szép, a királyi büszke, ott volt előtte, térdre borultan s átkarolva tartá, mintha a föld összes fájdalma és szenvedése ellen oltalmazni akarná s oly szivrendítőn zokogott, mintha soha sem tudna megvigasztalódni kedvesének elmúlt bánata fölött.

— **Natália!** angyalom, valóban, annyira szeretsz?

— Hisz nem is lehet eléggé szeretni, eléggé kárpótolni téged mindazért, amit nélkülözned kellett, — sutogja a bájos nő.

És ő pedig, egy percig azt merete hinni —

Térdeire emelte nejét. Egy szót sem szölkak többet. Lenn a kertben a lágy éjjeli szellő bugva vonult át a fák sűrű lombzatján és a távolból egy mocsár-mudár fel-felsíró hangja halatszott, míg lomha szárnycsattogással a közeli tavak felé tartott.

Mindenkor az lesz a legnemesebb, legszebb szerelem, melyet az igazi irgalom szentesített. Ama lány nyári éjben, a midőn körülöttük minden merő illat és elfátyolozott fény volt, **Natália** szerelme fel lön avatva — — —

Három, négy év elmúlt; már egy második gyermek teküdt a csipke-redős bölcsőben, melyből a kis **Nikolaj** először szemlélte ünnepelesen a világot egy bájos, kövér kis lányka, kit a nagymama után **Maschára** kereszteltek, s kit **Boris** különösen bálványozott. **Natália** házasságáról még mindig nem lehetett egyebet mondani mint jót, kedveset, szépet. **Lensky** minden kelemetlenséget távol tartott tőle, megindító gyöngédséggel örködött fellette s a legközlőbb figyelemmel kényesztette, dédelgette. A fiatal asszony élete e férj oldala mellett édes, szenvedélyes s végnélküli szerelmi dalhoz hasonlított.

Natália családja kibékült végre házasságával. Még az okos és fennhéjázó **Sergej Alexandrovics**nak is úgy tetszett, mintha bátorralanító jóslataiban csalódott volna, a mi különben a legokosabb emberekkel is megtörténik, ha feltevésüknél csupán a legjózanabb valószínűséget tartják szem előtt, anélkül, hogy egy közbeeső csoda lehetőségét elképzelhetőnek tartanák.

Négyévi házasság után **Natália** még oly boldog volt, mint egy új menyasszony.

Lensky boldogsága azonban nem volt egészen olyan fellegtelen, mint a feleségéé. Egy nagy kelemetlenség mind világosabban érezte magát vele: a csaknem teljes elidegenülés és elhidegülése művészi összeköttetéseknek.

Nem volna igazságos, ha azt mondanák, hogy **Natália** féltékenységgel elszigetelni igyekezett őt a művész-világtól. Sőt megelőzte azon kívánságában, hogy kollegáival és azoknak családjaival megismerkedtette, és maga kérte, hogy hozza őt velök érintkezésbe.

A művészvilág érdekelte őt. Hisz ez sokkal élékebb, tartalmasabb volt a jó társaság folytonos egyhanguságánál, melyet könyv nélkül tudott a mióta él, — a mint arról gyöngéden biztosította férjét. Becsvágygyal igyekezett rajta, hogy **Lensky** ismerőseinek jó indulatát megnyerje. De, bármily sajtáságosan hangzik, minden rájuk pazorolt szeretetreméltósága daczára, ez csak igen hiányosan sikerült neki.

A művészvilág kiválóbjait már azelőtt ösmerte. E kivételes, felkent egyénekkel való érintkezéséről, nincs mit mondanunk, ha csak nem azt, hogy mindenkor megtisztelve érezte magát, ha velök lehetett s bosszankodva fapasztalta, mennyire hamis amaz elcsépelet közmondás, hogy jobb kitérni a híres emberek ismeretségének, mert így a kiábrándulásnak is kitérünk, — oly mondás, mely valószínűleg olyanok vigaszára találta ott fel, kik a híres emberekkel való érintkezésből ter. nézszerüleg ki vannak zárva. Hogy **Natália**nak mindig sikerült e kiváltságos egyének rokonszenvét elnyerni, magától értetődik.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, április 26.	
Buza április	13.15 — 13.35
Rozs április	13.50 — 13.80
Tengeri május 1907	10.80 — 11.05
Repce aug.-ra	27.80 — 28.24
Zab ápr.-ra	15.20 — 16.10

Értéktőzsde.

Budapest, április 26.	
Osztrák hitelrészvény	678.—
Magyar hitelrészvény	796.—
Leszámitoló bank	506.—
Rimamurányi	525.—
Osztrák-m. állam vasútrészvény	870.—
Közuti vasut	594.—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsde 1907 április 26-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	11.21
Magyar koronajárdék 4%	99.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 4%	83.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	95.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar gyermekjegy-kölcsön	200.—
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	150.—
Osztrák járadék ezüstben	99.50
Osztrák járadék papírban	100.—
Osztrák korona járadék	117.—
Osztrák járadék aranyban	99.—
1880. oszt. államsorsjegyek	155.—
Osztrák magyar bankrészvény	17.65
Magyar hitelbank részvény	17.65
Városi villamosvasut	833.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	680.50
20 frankos frankos (Napolendör)	683.25
Osztrák-magyar államvasúti részvény	19.08
Német birodalmi márka	117.58
London vista	24.117
Páris vista a	95.47
20 márkás arany	37.40

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

Dr. Rácz Ödön Sanatoriuma és vizgyógyintézete

(ezelőtt Poli tzer-fle)
Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-utca, 7. szám.
Telefon 693.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva. (Fertőző és elmebetegek kivételével.) Vizgyógyászati, villanygyógyászati, villanyfürdők, szénsavas-törpefűnyó. Asványfürdők, forró légtelítés, gőz szekrény, póstyéni iszapkúra. Inhalatiók. Vibrációs masszázs, Soványító és hízó kúra.

Javalva: Idegesség, kimerültség minden neme, gyomor, bél-, sziv-, tüdő és légzőszervek bántalmái, izületi-, izom-, ideg csúznál kitűnő gyógyeredmények.

Állandó orvosi felügyelet.
Olcsó árak. Pensio (lakás és ellátás) naponta 3.5-7 korona.

Prospektus és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr Rácz Ödön,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Hirdetmény.

Két (2) darab tenyésztésre nem alkalmas vörös tarka bika *foljó hó 26-án d. u. 3 órakor* a város majorjában nyilvános árverésen el fog adatni.
Nagyvárad, 1907. április 23.

Komlóssy József
gazd. tanácsnok.

KÖSZEG. Szanatórium és vizgyógyintézet

gyönyörű fekvés, nagy fenyvespark, szép sétahelyek, villamvilágítás. Priesnitz- és Kneipp-rendszer. Massage villanyozás, hízoló kúra, lég- és napfürdő, szénsavas fürdő. Forrólég-készülék. Kitűnő ellátás. Lakás, vízkúra és orvosi gyógykezelés, napi 9-12 korona.
Prospektus ingyen.

Egy két jó családból való,
2-3 középiskolát végzett fiú
fizetéssel felvétetik

tanulónak

a Szent László nyomdában.

ÚJ köszörűs üzlet ÚJ

tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy egy mai kornak megfelelő műköszörűdét és szolingeni acél áru üzletet nyitottam, melyre a nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérem. Elfogadok köszörülés végett orvosi műszereket és üzleti, gyári, valamint konyha vágóeszközöket tömeges pártfogást kérek.

Nasenbeni Domokos,

műköszörűs Veiszlovits-ház, Nagy Sándor és Rákóci-utca sarok. Nagyváradon.

10 drb. legkedveltebb

sorsjegy

Évente 7 huzás,
350.000 korona

nyereménnyel --

kon résztvesz.

kérjük az első részletet postautalványon

— Budapest, Kerepesi-ut 40. —

havi 4 korona 87 filléres részletre kapható; u. m. 4 Józsv, 2 Bazilika és 4 Erzsébet sorsjegy. -

Már az első részlet, azaz 4 korona 87 fillér postautalványon való beküldése után mind a tíz sorsjegy az összes huzásokon résztvesz.

A huzás közeleg, miért is

cimünkre beküldeni.

Budapesti Polgári Takarékpénztár

— Budapest, Kerepesi-ut 40. —

Lukács Aladár

elsőrangú kalap-, fehérnemű- és úri-
divat üzlete

Nagyvárad, Fő-utca.

Telefon 516.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. közönséget, hogy kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképező-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1.5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávat szénpálcák szállítását, borakását és minden e szakmában vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

Fontos értesítés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a mai napon az

✱ Amerikai áruház, ✱

melynek eddig is vezetője voltam, átvettem s azt a saját nevem alatt tovább fogom vezetni
és hogy az őszi idényre annál szebb és dúsabb raktárt bocsáthassak a nagyérdemű közönség rendelkezésére, elhatároztam, hogy a jelenlegi raktárt, minden elfogadható árral eladom.
 Tehát mindenkinek saját érdekében ajánlom, hogy szükségletét mielőbb szerezze be a
tavaszi és nyári ujdonságokból, melyekből raktáram dusan fel van szerelve. — Jelenlegi raktáramon vannak, a legfinomabb izlést is kielégítő divatcikk, u.
 m.: Női ruha szövetek, divat bluz, selymek, valódi angol bluz, zefirek, vásznak és asztalneműek, harisnyák és sok más egyéb itt fel nem sorolható divatcikk. Azonkívül szőnyegek és függönyök, melyekből szintén nagyválaszték áll a vevő közönség rendelkezésére.

☛ **Az olcsó árakról mindenki meggyőződést szerezhet.** ☛

Szíves pártfogást kér, tisztelettel: **HÁASZ HENRIK** női divat áruháza, **NAGYVÁRAD, Rákóczi ut., Bazár-épület.**

Csodálatos olcsó!

Vásárlásra ritkán alkalom!

kinálkozik mostan egy **rövid ideig** a t. vevőközönségnek

TESZLER SIMON gyapjuszövet és posztónagykereskedőnél (Zöldfa-utca 33.)

Ki célba vett **más vállalat** következtében raktárán levő összes árucikkét mélyen leszállított árral bocsátja eladásra.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
 vonalzatok,
 gazdasági nyomtatványok,
 egyházi, községi
 és egyéb
 hivatalos nyomtatványok,
 körlevelek,
 levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
 mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
 bál meghívók,
 táncrendek, etlapok,
 naptárak,
 palackfeliratok,
 névjegyek,

gyászlapok

síb. a nyomdai szakba
 vágó nyomtatványok
 készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

☛ raktára. ☛

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Értesítés!

= A nagyvárad-i =
sütő ipartestület

tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy 1907. évi május 1-től kezdve a sütemény árát tekintettel a folyton emelkedő nagy drágaságokra felemeli. Sütemény árak a következők lesznek.

Rendes üzletekben 5 db. 20 fill.
Pék-üzletekben . . . 5 db. 20 fill.
Fiók pék-üzletekben 5 db. 20 fill.
Házhoz szállítva . . . 5 db. 20 fill.

A süteményt fogdosni vagy kézzel ropantani miniszteri rendelet folytán tilos.

Kiváló tisztelettel az összes sütőmesterek.

Bazár-vendéglő o megnyitás! o

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a volt Szauer és Dolgos néven vezetett Bazár-éttermet átvettem és azt **e hó 20-án megnyitottam.** Jó magyar konyháról, kitűnő hegyi borokról, valamint mindig frissen csapolt kőbányai sörökről gondoskodtam. Miért is a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Szauer Kálmánné.

Hetenként háromszor katonazene.

Hetenként háromszor katonazene.

MAGYAR BANK Részv.-társaság

NAGYVÁRAD, Rákóczi (Fő)-utca (városi Bazár-épület I. emeletén.)

A társaság alaptőkéje; **1.000.000** korona, mely 5000 drb 200 korona névértékű részvényt nyel van biztosítva.

A MAGYAR BANK R.-T. átvesz betéteket takarékpénztári könyvecskékre,

ugyszintén **folyószámlára** kamatozás végett, **előleget ad** állampapírokra, egyéb értékpapírokra és minden oly árukra, amelyek a társaság raktáraiban vagy más biztos helyen vannak elhelyezve,

leszámitel váltókat, utalványokat, szelvényeket és más hitelpapírokat, engedélyez **jelzálog (építési) kölcsönöket,** elfogad tőzsdei megbízásokat és általában tevékenységét kiterjeszti a pénzügyintézetek rendes működési köréhez tartozó minden szolid üzletág óvatos gyakorlására.

Együttal fölhívja a n. é. közönség becses figyelmét

„pénzváltó üzletére,“

ahol mindennemű külföldi érmek és pénznemek vétele és eladása, sorsjegyek, utalványok és hitellevelek külföldre, a legjutányosabban eszközöltetnek.

HIRDETESEK

jutányos árban felvétetnek a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

Tanuló

fizetéssel felvétetik

Kelemen Béla,

— könyv- és papirkereskedésében, —
NAGYVÁRAD Kossuth Lajos-utca.

Ha jó és csinos cipőt akarunk, akkor
vásároljunk

Moskovits cipőt.

Moskovits Farkas és Társa

cipő-és csizmagyár N.-Várad, Kossuth-u.